

# **DHAMMAPADA**

2019

# **DHAMMAPADA**

## **BUDDHALAINEN MIETELAUSEKOKOELMA**

Alun perin suomentanut  
**Pekka Ervast**

Buddhan sanoihin ja opetukseen perustuvia  
mietelauseita 5. vuosisadalta eKr.

2019

[www.teosofia.net](http://www.teosofia.net)  
e-kirjat

*Dhammapada*  
2019

2. uudistettu painos  
e-kirja (PDF)

Kustantaja: Jukka I. Lindfors, Lammi

ISBN 978-952-7338-XX-X (tarkentuu tuonnempana)

## **Uudistetun suomennoksen saatteeksi**

Dhammapadan suomensi ensimmäisenä Pekka Ervast Max Müllerin englanninkielisestä käännöksestä vuosina 1907-08 ilmestyneisiin *Tietäjä*-lehtiin. Tuo suomennos julkaistiin kirjana vuonna 1925 (*Mystica*). Sitten Dhammapadasta on ilmestynyt kaksi suomennosta: Hugo Valvanteen kääntämänä vuonna 1953 (*WSOY*) ja Sarvamitran kääntämänä Sangharakshitan englanninnoksesta vuonna 2002 (*Like*).

Tämä suomennos pohjautuu Ervastin käännökseen, jota on uudistettu ja korjattu tukeutuen S. Radhakrishnan, Harischandra Kaviratnan, Acharya Buddhasakkhitan, DLMBBS:n, Thanissaro Bhikkhun ja Max Müllerin englanninkielisiin editioihin. Teoksen alussa olevan, Pekka Ervastin kirjoittaman Dhammapadan esittelyn kieliasua on hieman nykyaikaistettu. Tämä painos ilmestyy ainoastaan e-kirjana.

*Toimittaja*

## **Suomentajan huomautus**

Nämä suomennokset ovat vaatimattomia yrityksiä tutustuttaa suurta yleisöä varsinkin itämaiden vanhoihin uskontoihin, henkeviin ajattelijoihin ja syvällisiin tietäjiin. Ne voivat olla totuuden etsijöille avuksi heidän tutkimuksissaan ja saavuttanevat muittenkin kirjallisuuden ystävään myötätunnon – ellei suomennetun muotonsa, niin ainakin alkuperäisen sisältönsä puolesta. Niille, jotka iloitsevat viisaista ajatuksista, kenen tulkitsemia lienevätkään, jotka näkevät Jumalan sormen jälkiä kaikkien aikojen henkisissä pyrkimyksissä ja jotka sydämessään soisivat, että maapallon kansat ojentaisivat toisilleen auttavan käden, – niille nämä suomennokset omistetaan.

*Pekka Ervast*

## Sisällys

Dhammapada.....	6
Kaksoissäkeet.....	12
Tarkkaavaisuus .....	15
Ajatus.....	17
Kukat .....	19
Tyhmä.....	21
Viisas .....	23
Kunnioitettava (arhat) .....	25
Tuhannet .....	27

## DHAMMAPADA

Vaikka buddhalaisuus on kotoisin Intiasta, ei sillä enää ole paljon seuraajia Etu-Intian niemimaalla. Nepalín maakunnassa on buddhalaisia, ja Ceylonin saari on pysynyt uskollisena Intian suurelle uskonpuhdistajalle. Mutta Buddhan oppi on levinnyt Tibetiin, Kiinaan ja Japaniin, ja sen kannattajat luetaan sadoissa miljooneissa.

Gautama Siddharta eli ja toimi noin 2 500 vuotta sitten. Lasketaan hänen syntyneen v. 557 eKr. ja kuolleen 80-vuotiaana v. 477 eKr. Hän oli kuten tunnettu pohjoisintialaisen rajan eli ruhtinaan poika ja vietti ensimmäisen osan elämänsä rikkaan hallitsijan komeudessa ja huolettomuudessa.

Vasta 28-vuotiaana hän eräällä ajeluretkellä näki kolme näkyä: vanhuksen, sairaan ihmisen ja kuolleen ruumiin, jotka tekivät häneen niin voimakkaan vaikutuksen, ettei hänen mielensä enää saanut rauhaa. Hän pakeni yöllä linnastaan, jättäen vaimonsa ja lapsensa, ja läksi metsään katumuksentekijöiden ja itsekiduttajien pariin.

Seitsemän vuotta hän kuunteli näiden miesten opetuksia, noudatti heidän paastojaan ja kidutusharjoituksiaan ja oli lopulta nääntyä ankaraan askeesiinsa. Silloin hänelle selveni, ettei itsekidutuksen uuvuttama ihminen ollut sen lähempänä totuutta kuin maallisten nautintojen kyllästyttämä, ja hän istui boodhipuun varjoon miettiäkseen rauhassa olemassaolon arvoitusta.

”En tästä hievahda, ennen kuin olen valistunut”, sanoi Gautama itselleen. Ja valo tuli. Gautama heräsi totuuden näkemykseen, hän muuttui Buddhaksi, so. heränneeksi, valistuneeksi.

Hän näki oman pitkän historiansa, lukuisat jälleensyntymisensä ihmisenä, varhemmat kehityskautensa muissa luontokunnissa.

Olemisen suuri pyörä paljastui hänelle, hengen eli tajunnan kehityskulku läpi monien muotojen. Kaiken takana on olemassaolon jano, elämänhalu. Mutta oleminen oli kärsimystä. Sen tähden ihmiset koettivat paeta kärsimystä nautintoihin, mutta se ei onnistunut. Ei liioin onnistunut askeettien yritys voittaa kärsimys vapaaehtoisilla kidutuksilla. Paha oli poistettava juurineen. Turha oli välttää tai voittaa seurauksia.

Oli käytävä käsiksi kärsimyksen syihin. Mitä siis oli tehtävää? Oli luovuttava persoonallisen olemassaolon halusta. Hengen rauha, *nirvana*, oli saavutettavissa ainoastaan luopumalla omasta kuolevaisesta itsestä. Kaikki toiminta, joka johtui mieltymyksestä tai vastenmielisyydestä, oli omiaan luomaan *karmaa*, ja karma (kohtalo) sitoi jälleensyntymisen pyörään (*sangsaraan*).

Mutta nirvana avautui yksin sille, joka vapautui jälleensyntymisen pakosta. Siis toiminta oli oleva ilman kiintymystä, puhtaasti säälivää, jaloa, ylevää. Buddha keskitti elämänymmärryksensä seuraavaan lauseeseen: luopua synnistä, pyrkiä hyvään, puhdistaa sydämensä, kas siinä Buddhan oppi.<sup>1</sup>

Buddha jätti kuollessaan jälkeensä suuren joukon opetuslapsia, jotka ryhtyivät heti levittämään hyvää sanomaa. Buddhalaisuus onkin ensimmäinen uskonto, joka käytti lähetysaarnajia, ja sen ikuiseksi kunniaksi on mainittava, ettei sitä koskaan ole levitetty tulella ja miekalla; propagandatyö buddhalaisuuden puolesta on tehty yksinomaan sanan ja esimerkin

---

<sup>1</sup> Emme tahdo puhua laajemmin Buddhasta ja hänen opistaan, koska suomenkin kielellä on tarjolla yhtä ja toista luettavaa näistä asioista. Ks. esimerkiksi S. Takajama, *Buddhan elämäntarina* (1904); Allan Menzies, *Maailman uskonnot* (1910); Antti J. Pietilä, *Zarathustra, Buddha, Kristus* (1912); Pekka Ervast, *Suuret uskonnot* (1913); H. S. Olcott, *Buddhalainen Katkismus* (1906). Viimeksi mainittu kirja on Buddhan opin kannalta pätevin.

voimalla. Buddhan lähimmät opetuslapset kokoontuivat neuvottelemaan Rajagahassa heti Buddhan kuoltua. Kerrotaan heidän silloin keräilleen suuren opettajansa sanoja ja opetuksia ja painaneen ne tarkalleen muistiinsa. Tasan sata vuotta myöhemmin (377 eKr.) pidettiin toinen yleinen kokous Veessaliissa, jossa tarkisteltiin muistotietoja, järjesteltiin ja lajiteltiin. Niitä kirjoitettiin muistiin vuosina 88–76 eKr., vaikka eurooppalaiset oppineet eivät tunne alkuperäisiä muistiinpanoja. Vanhimmat tunnetut käsikirjoitukset ovat 500–1000 vuotta vanhat ja siis kaikki jäljennöksiä.

Buddhalaisia pyhiä kirjoja nimitetään yhteisellä nimellä *Tripitaka* eli ”kolme koria”. Nämä kolme koria ovat: 1) *Vinaya Pitaka*, joka esittää sääntöjä ja harjoitusohjeita veljeskunnan jäsenille eli munkeille ja oppilaille; 2) *Sutta Pitaka*, joka mietelauseiden ja runojen muodossa antaa opetusta ajattelevammalle kansalle, ja 3) *Abhidhamma Pitaka*, joka sisältää metafysisiä opetuksia kehittyneimmille opetuslapsille. Käsillä oleva teos Dhammapada on vain yksi Sutta Pitakaan kuuluvista lukuisista teoksista.

Buddhalainen maailma on jakautunut kahteen suureen koulukuntaan: eteläbuddhalaiseen, joka käsittää Ceylonin, Siamin ja Birman, ja pohjoisbuddhalaiseen, joka on levinnyt Tibettiin, Kiinaan ja Japaniin. Tämä kahtiajako tapahtui jo enemmän kuin kaksi tuhatta vuotta sitten, ja eroavaisuus kahden suunnan välillä on silmiinpistävä. Eteläbuddhalainen kirkkokunta pani enemmän painoa Buddhan siveellisille opetuksille ja säilytti puhtaampana hänen alkuperäisen kansanomaisen oppinsa (ns. *hinajana* eli pieni ”käyttöväline”). Pohjoisbuddhalainen kirkko puolestaan väitti säilyttävänsä Buddhan korkeammat filosofiset ja esoteeriset opetukset ja pani suuremman painon monimutkaiselle metafysiikalle (ns. *mahajana* eli ”suuri käyttöväline”). Jos eteläistä suuntaa voitaisiin moittia jonkun veran materialistiseksi ja kielteiseksi, on taas pohjoinen kirkko



kehittänyt ylen rikkaita opinkappaleita ja jumalanpalvelusmenoja ja antanut aiheita tietämättömän kansan taikauskoon.

Merkkillinen tapaus buddhalaisten kirkkojen historiassa oli Teosofisen Seuran perustaja-presidentin eversti H. S. Olcottin esiintyminen Japanissa v. 1890. Hän oli laatinut 14 pykälää, jotka esittivät buddhanopin perusteet, ja kehoitti molempia kirkkoja allekirjoittamaan ne. Hänen ehdotuksensa hyväksyttiin, ja v. 1891 vahvistivat molempien kirkkokuntien edustajat allekirjoituksillaan Olcottin laatimat pykälät. Täten oli otettu askel lähentelemistä kohti, johon kristityt kirkot länsimailla eivät vielä ole kyenneet.

*Dhammapada*, josta seuraavassa esitämme suomennoksen, on kokoelma buddhalaisia mietelauseita, joista useimmat epäilemättä ovat Buddhan omia sanoja. Ne keräiltiin perintätietojen mukaan jo ensimmäisessä neuvottelussa (477 eKr.) ja laadittiin tekstikirjaksi toisessa kokouksessa (377 eKr.) Käsillä oleva teksti on eteläisen kirkon kaanonin mukainen, mutta *Dhammapada* on pyhä kirja pohjoisbuddhalaisessakin kirkkokunnassa, vaikka se siellä – esim. kiinalaisena käännöksenä – monissa luvuissa poikkeaa eteläisestä tekstistä.

Nimi *Dhammapada* on vaikea kääntää; oppineetkaan eivät siitä ole yksimielisiä. Max Müller kääntää sen sanoilla ”hyveen tie”, ja epäilemättä *Dhammapada* voidaan kääntää siten, sillä palisana *dhamma* (sanskrit. *dharma*) merkitsee mm. ”hyve” ja *pada* on ”askel”, josta ”tie”. Toiset tiedemiehet ovat kääntäneet ”uskonnon askeleet” ja ”uskonnon tie”, vieläpä ”peruslaki” tai ”uskonnon eli oikean opin perusta” ym. *Dhamma* on monimerkityksinen sana, jota on mahdoton sattuvasti suomentaa, mutta koska Buddha itse käytti sitä sanaa oppinsa yleisnimenä, voisi mielestämme sopivasti suomentaa kirjan nimen sanoilla ”Buddhan opin tie.”

Sana *dhamma* esiintyy tekstissä siellä täällä. Professori Max Müller kääntää sen säännöllisesti englanniksi sanalla *law*,

”laki”, mutta edellä mainitsemastamme syystä olemme sen suomentaneet eri tavalla, useimmiten sanalla ”oppi” eli ”buddhan oppi.” Muuten rohkenemme esittää seuraavan selityksen dhamma-sanana merkityksestä. Sen merkitys selviää itse asiassa kirjan nimestä, kun ymmärrämme kirjan tarkoituksen. Jos Buddha itse käytti sanayhdistelmää *dhammapada*, ei hän tietysti sillä tarkoittanut mitään mietelausekokoelmaa, vaan määrättyä asiaa ihmisen henkisessä elämässä. Dhammapada oli niin sanoaksemme teknillinen nimitys henkisesti heränneen ihmisen ensi tehtävälle.

Mikä näet on ihmisen tehtävä, kun hän herää totuuden näkemykseen, kun hän älyää ihmiskehityksen siveellisen ihanteen? Hänen tehtävänsä on astua sille itsekasvatuksen tielle, joka askel askelelta vapauttaa hänet kärsimyksestä ja pahasta, synnistä ja itsekkyydestä. Ja sen tähden hän herättyään kysyy: Miten on minun meneteltävä? Mistä päästä on minun aloitettava? Mikä on ensimmäinen askeleeni? – Jos hän on saanut herätyksensä buddhanopilta, hän kysyy: Onko minun nyt heti tultava munkiksi, liityttävä *sanghaan* eli veljeskuntaan? Onko minun luovuttava kaikista maallisista velvollisuuksistani ja siteistäni?

Silloin *Dhammapadan* eli ”uuden elämän ensi askeleen” tekstikirja tulee hänelle avuksi. Mietelauseet kuvaavat erilaisia ihmisiä ja erilaisia sieluntiloja. Herännyt oppilas tutkii niiden valossa itseään, oppii niiden avulla tuntemaan itseään. Onhan hän jälleensyntyvä inhimillinen yksilö, joka karmallisessa kehityksessään on saavuttanut määrätyn kohdan elämän tiellä. Oikea itsetuntemus on siis oman sielunsa siveellisen kehitysvaiheen tunteminen. Dhammapadan lauseissa oppilas näkee sielunsa kuin peilistä ja voi päättää, millä kohden elämän tiellä hän vaeltaa. Tämä kohta on hänen lähtökohtansa. Siinä hänen sielunsa on kuin kukka, johon siemenenä sisältyy hänen lähin henkinen tehtävänsä. Ja tämän läheisimmän henkisen tehtävän

teknillisenä nimityksenä on *dhamma* eli *dharma* abstraktisti ja *dhammapada* (”tehtävä-askel”) konkreettisesti. Sen tähden Dhammapadan teksti alkaa sanoilla: *mano pubbangama dhamma*, jotka Max Müller kylläkin on oikein kääntänyt: *all that we are is the result of what we have thought* (koko olemuksemme on tulosta siitä, mitä me olemme ajatelleet), mutta joiden sisäinen merkitys voitaisiin tulkita seuraavin sanoin: ”henkisen elämämme ensi tehtävä johtuu ja on riippuvainen siitä, mitä me ajatuselämässämme (siis sieluina) olemme.” Ajatus- ja järkielämä on itämaiselta kannalta ihmisen prerogatiivi ja hänen inhimillisen olemuksensa tunnusmerkki *par excellence*. Kun ihminen voi nähdä ajatuselämänsä kuin peilistä, silloin hän tuntee sielunsa tilan. Ja nähdessään sielunsa tilan hän tuntee henkisen itsekasvatuksensa lähtökohdan. Kuten hän menneisyydessään on luonut ajatuksillaan nykyisen tilansa, hänen on nyt ajateltava parempaa, jotta hänen tilansa muuttuisi. Ajatus (”sydän”) on ennen kaikkea puhdistettava niistä heikkouksista ja vioista, jotka sitä ahdistavat.

Dhammapada ei ole suomalaiselle yleisölle tuntematon. Sama suomennos, joka tässä vähän korjattuna ja tarkistettuna tarjotaan totuuden etsijöille mietekirjaksi, julkaistiin Tietäjä-aikakauslehdessä vuosina 1908–1909.

Emme ole tahtoneet tehdä tekstiä raskaammaksi muistutuksilla, vaikka alinoma voisi viitata vastaaviin lauseisiin Uudessa testamentissa. Lukija, joka syventyy Dhammapadan tekstiin ja harkitsee sen yleviä sanoja, keksii itse helposti rinnakkaislauseet evankeliumeista ja iloitsee sydämessään siitä tutusta, Kristuksenkaltaisesta hengestä, joka huokuu toisen suuren maailmanuskonnon pyhästä kirjasta. Niin kuin Buddha sanoi: viha ei vihalla konsanaan lopu, viha loppuu vain rakkaudella.

*Pekka Ervast*

# DHAMMAPADA

## I

### KAKSOISSÄKEET

1. Koko olemuksemme on tulosta siitä, mitä olemme ajatelleet: se perustuu ajatuksiimme, se on ajatuksistamme rakennettu. Jos ihminen puhuu tai toimii pahoin ajatuksin, kärsimys seuraa häntä niin kuin pyörä rattaita vetävän härän kintereillä.
2. Koko olemuksemme on tulosta siitä, mitä olemme ajatelleet: se perustuu ajatuksiimme, se on ajatuksistamme rakennettu. Jos ihminen puhuu tai toimii puhtain ajatuksin, onni seuraa häntä niin kuin varjo, joka ei jätä häntä koskaan.
3. ”Hän loukkasi minua, hän löi minua, hän nujersi minut, hän ryösti minut” – jotka hautovat tällaisia ajatuksia, heissä viha ei koskaan lakkaa.
4. ”Hän loukkasi minua, hän löi minua, hän nujersi minut, hän ryösti minut” – jotka eivät haudo tällaisia ajatuksia, heissä viha lakkaa.
5. Sillä viha ei vihalla lopu koskaan: viha loppuu rakkaudella. Tämä on ikuinen laki.
6. On niitä, jotka eivät ymmärrä, että meidän kaikkien täytyy lakata täällä olemasta. Mutta ne, jotka sen ymmärtävät, lopettavat heti riitansa.
7. Sen, joka elää vain etsien nautintoja, hillitsemättä aistejaan, kohtuuttomana syömisessä, laiskana ja heikkona, mara (kiusaaja) totisesti kaataa niin kuin tuuli kaataa maahan heikon puun.

8. Sen, joka elää nautintoja etsimättä, hilliten hyvin aistejaan, kohtuullisena syömisessä, täynnä uskoa ja vahvana, mara ei totisesti kaada sen enempää kuin tuuli jylhää vuorta.
9. Se, joka tahtoo ottaa ylleen keltaisen kaavun ilman, että on puhdistanut itsensä synnistä, ja joka on vailla totuudellisuutta ja itsehillintää, hän ei ansaitse keltaista kaapua<sup>2</sup>.
10. Mutta se, joka on puhdistanut itsensä synnistä, juurtunut kaikkiin hyveisiin ja saavuttanut totuudellisuuden ja itsehillinnän, todella ansaitsee keltaisen kaavun.
11. Ne, jotka näkevät totuuden epätodessa ja epätoden todessa, harhailevat väärissä ajatuksissa, eivätkä koskaan saavuta totuutta.
12. Niillä, jotka pystyvät erottamaan toden todessa ja epätoden epätodessa, on oikeita ajatuksia ja he saavuttavat totuuden.
13. Niin kuin sade tunkeutuu huonokattoiseen taloon, niin himokin tunkeutuu mieleen, joka ei ole kehittynyt rauhalliseksi ja vakaaksi.
14. Niin kuin sade ei tunkeudu hyväkattoiseen taloon, niin ei himokaan tunkeudu mieleen, joka on kehittynyt rauhalliseksi ja vakaaksi.
15. Pahantekijä suree tässä maailmassa, ja hän suree tulevassa (kuolemanjälkeisessä) maailmassa; hän suree kummassakin maailmassa. Hän suree ja kärsii nähdessään omista teoistaan johtuvan pahan.
16. Hyveellinen ihminen iloitsee tässä maailmassa, ja hän iloitsee tulevassa maailmassa; hän iloitsee kummassakin maailmassa.

---

2 Buddhalaisten bhikhujen (kerjäläismunkkien) pukuna on keltainen kaapu. – Suom. (PE) huom.

Hän iloitsee nähdessään omien tekojensa hyvyyden.

17. Pahantekijä kärsii tässä maailmassa, ja hän kärsii tulevassa maailmassa; hän kärsii kummassakin maailmassa. Hän kärsii ajatellessaan ”mitä pahaa olen tehnyt”; hän kärsii vielä enemmän kulkiessaan pahuuden tietä.
18. Hyveellinen ihminen on onnellinen tässä maailmassa, ja hän on onnellinen tulevassa maailmassa; hän on onnellinen kummassakin maailmassa. Hän on onnellinen ajatellessaan, mitä hyvää hän on tehnyt; hän on vielä onnellisempi kulkiessaan hyvyyden tietä.
19. Saamaton ihminen, joka osaa ulkoa paljon pyhiä kirjoituksia mutta ei toimi niiden mukaan, ei kuulu munkkikuntaan, vaan on kuin lehmipaimen, joka laskee muiden lehmiä.
20. Dharman seuraaja, joka osaa ulkoa vain vähän pyhiä kirjoituksia mutta on hylännyt himon, vihan ja harhaluulon ja joka omistaa todellisen tiedon ja mielenrauhan, on huolehtimattamistään tässä maailmassa tai tulevassa ja kuuluu munkkikuntaan.

## II

### TARKKAAVAISUUS

21. Tarkkaavaisuus on tie kuolemattomuuteen, tarkkaamattomuus tie kuolemaan. Ne, jotka ovat tarkkaavaisia, eivät kuole. Ne, jotka ovat tarkkaamattomia, ovat jo kuin kuolleita.
22. Viisaat käsitettyään, mitä ylivertaista tarkkaavaisuudessa on, iloitsevat tarkkaavaisuudesta ja ylhäisten tietämyksestä.
23. Nämä viisaat, mietiskelevät, sinnikkäästi ponnistelevat pääsevät nirvanaan, korkeimpaan autuuteen.
24. Jos ihminen on tarkkaavainen, jos hän on herännyt ja tietoinen, jos hänen tekonsa ovat puhtaita ja toimintansa harkittua, jos hän hillitsee itseään ja elää lakia noudattaen – silloin hänen kunniansa kasvaa.
25. Ponnistelemalla, tarkkaavaisena ja hillittynä viisas tehköön itselleen saaren, jota mikään tulva ei voi peittää.
26. Typerykset, tietämättömät ihmiset heittäytyvät saamattomiksi. Viisas varjelee tarkkaavaisuutta arvokkaimpana aarteenaan.
27. Älä anna periksi saamattomuudelle, äläkä antaudu himon ja nautinnon valtaan. Se, joka on mietiskelee ja on tarkkaavainen, saavuttaa suuren ilon.
28. Kun viisas karkottaa saamattomuuden tarkkaavaisuudella, kiiveten viisauden torniin, hän katsoo alaspäin typeryksiä ja vapaana surusta hän katsoo surevaa joukkoa niin kuin vuorella seisova katselee tasangolla asuvia.

29. Tarkkaavaisena saamattomien keskuudessa, valppaana unelioiden keskuudessa viisas etenee kuin kilpahevonen jättäen taakseen hevoskaakin.
30. Tarkkaavaisuudella Indra nousi jumalien herrauteen. Tarkkaavaisuutta ylistetään, saamattomuutta aina moititaan.
31. Munkki, joka iloitsee tarkkaavaisuudesta ja joka katsoo kammoten saamattomuutta, liikkuu kuin tuli polttaen kaikki kahleensa, pienet ja suuret.
32. Munkki, joka iloitsee tarkkaavaisuudesta ja joka katsoo kammoten saamattomuutta, ei voi langeta. Hän on lähellä nirvanaa.



### III

#### AJATUS

33. Niin kuin jousimies tekee nuolensa suoriksi, niin viisas oikeaseuraksi suoraksi häilyvän epävakkaan mielensä, jota on vaikea ohjata, vaikea hillitä.
34. Niin kuin kala otettuna vedestä kuivalle maalle, niin mielemme ponnistelee yhtenäen päästäkseen maran (kiusaajan) valasta.
35. On hyvä kesyttää mieltään, joka on aina epävakaa ja vaikeasti pidettävissä aisoissa, halujensa perään eksyvä. Kesytetty mieli tuottaa onnellisuutta.
36. Viisas varjeltiin mieltään, sillä sitä on vaikea ymmärtää, se on salakavala ja rientää minne haluaa. Hyvin varjeltu mieli tuottaa onnellisuutta.
37. Mieli vaeltelee kauas itseksien, aineettomana ja ollen (sydämen) luolassa. Ne, jotka hallitsevat mieltään, vapautuvat maran kahleista.
38. Jos ihmisen mieli on epävakaa, jos hän ei tunne oikeaa lakia ja jos hänen uskonsa horjuu, hänen viisautensa ei saavuta koskaan täydellisuutta.
39. Ihmisellä ei ole pelkoa, jos hänen mielensä on tyyni ja vapaa haluista, jos hän on lakannut ajattelemasta hyvää ja pahaa ja jos hän on valpas.
40. Tietäen, että tämä ruumis on heikko kuin saviruukku, ja tehden mielensä vahvaksi kuin linnoitettu kaupunki, ihmisen pi-

tää taistella maraa vastaan viisauden aseella ja varjella, mitä hän on valloittanut, ja kiinnittyä siihen.

41. Oi, ennen pitkää tämä ruumis on makaava maassa halveksittuna, tajuttomana, kuin hyödytön pölkky.
42. Mitä vihamies tehneekin vihamiehelleen tai vihollinen viholliselle, vielä suurempaa vahinkoa hänelle tekee hänen oma väärin suunnattu mielensä.
43. Ei äiti eikä isä tai kukaan muukaan sukulaisista tee meille suurempaa hyvää kuin oikein ohjattu mieli.

## IV

### KUKAT

44. Kuka valtaa tämän maailman ja Yaman<sup>3</sup> maailman ja jumalien maailman? Kuka löytää selvästi viitoitetun hyveen tien, niin kuin taitava puutarhuri löytää parhaimman kukan?
45. Oppilas valtaa maailman ja Jaman maailman ja jumalien maailman. Oppilas on löytävä hyveen selvästi viitoitetun tien, niin kuin taitava puutarhuri parhaimman kukan.
46. Se, joka ymmärtää, että tämä ruumis on kuin vaahto ja joka on oppinut, että se on kangastusmainen olemus, katkoo maran (kiusaajan) kukkakärkiset nuolet ja menee kuoleman kuninkaan vaikutuspiirin ulkopuolelle.
47. Niin kuin tulvavesi huuhtoo pois nukkuvan kylän, niin kuolema vie pois ihmisen, joka poimii aistimaailman kukkia ja jonka mieli on levoton.
48. Ihmisen, joka poimii kukkia ja jonka mieli on levoton, kuolema kukistaa ennen kuin hän on saanut nautinnoistaan tarpeeksi.
49. Niin kuin mehiläinen kerää mettä ja lentää kukasta pois vahingoittamatta sen tuoksua tai väriä, niin viisas kulkeeseen kylässään.
50. Ei pidä kiinnittää huomiota muiden paheisiin, ei heidän tekoihinsa tai laiminlyönteihinsä, vaan pitää tarkkailla, mitä

---

3 Kuoleman valtakunnan jumala. – Suom.(PE) huom.

itse on tehnyt tai jättänyt tekemättä.

51. Kuin kaunis, värikäs mutta tuoksuton kukka on hedelmätön sellaisen kaunis puhe, joka ei toimi sanojensa mukaan.
52. Kuin kaunis, värikäs ja tuoksuva kukka on hedelmällinen sellaisen kaunis puhe, joka toimii sanojensa mukaan.
53. Niin kuin kukkarykelmästä voidaan tehdä monenlaisia seppeleitä, niin kuolevaisen tähän maailmaan synnyttyään pitää tehdä monia hyviä tekoja.
54. Ei kulje tuulta vasten kukkien tuoksu, ei edes santelipuun eikä tagaran ja jasmiinin kukkien. Mutta hyvien ihmisten tuoksu kulkee vasten tuultakin. Hyvä ihminen levittäytyy joka suuntaan puhtaudessaan.<sup>4</sup>
55. Kaikkien näiden hyvien tuoksujen – santelipuun tai tagaran, lootuskukan tai jasmiinin – joukossa on hyveen tuoksu on suloisin.
56. Hento on tagarasta tai santelipuusta tuleva tuoksu. Hyveellisen tuoksu nousee jopa jumalien korkeuteen asti.
57. Mara ei pääse käsiksi niihin, jotka ovat hyveellisiä ja tarkkaa-
- 58.-59. vaisia ja jotka ovat vapautuneet oikean tiedon avulla.

Niin kuin tien viereen heitetyllä roskakasalla kukkii ihanalta tuoksuva lilja, niin tietämättömien ihmisten keskellä loistaa viisaudessa täysin valistuneen Buddhan opetuslapsi.

---

<sup>4</sup> Roomalais-katolisessa kirkossa on niin ikään aina puhuttu ”pyhyiden tuoksusta” (*odor sanctitatis*). – Suom.(P. E.) huom.

V  
TYHMÄ

60. Pitkä on yö valvojalle; pitkä on virsta väsyneelle; pitkä on elämä tyhmälle, joka ei tunne totista elämänoppia.
61. Jos matkamies ei tapaa ketään, joka olisi häntä parempi tai hänen vertaisensa, käyköön hän vakavasti tietään yksinään; tyhmästä ei ole seuraa.
62. ”Nämä pojat ovat minun, ja tämä rikkaus on minun” – sellaiset ajatukset vaivaavat tyhmää. Hän itse ei kuulu itselleen, mitä sitten pojat ja rikkaus?
63. Tyhmä, joka tuntee tyhmyytensä, on ainakin siinä viisas. Mutta tyhmä, joka luulee itsensä viisaaksi, on todella kerrassaan tyhmä.
64. Vaikka tyhmä olisi viisaan seurassa koko elämänsä, ymmärtäisi hän viisautta yhtä vähän kuin lusikka tietää ruuan mausta.
65. Jos älykäs mies liittyy tuokioksikin viisaan miehen seuraan, ymmärtää hän totuuden, niin kuin kieli tuntee ruuan maun.
66. Tyhmät ja ymmärtämättömät ovat itselleen suurimmat vihamiehet, sillä he tekevät pahoja tekoja, jotka kantavat pahoja hedelmiä.
67. Se teko ei ole oikein tehty, jota ihmisen täytyy katua ja jonka tulokset hän ottaa vastaan itkien ja valittaen.
68. Mutta se teko on oikein tehty, jota ihminen ei kadu ja jonka

tulokset hän ottaa vastaan ilomielin.

69. Niin kauan kuin paha teko ei kanna hedelmää, tyhmä luulee sitä hunajaksi, mutta kun se kypsyy, silloin tyhmä joutuu kärsimään.
70. Syököön tyhmä kuukaudesta toiseen ruokansa (kuten askeetti) kusha-ruohon lehden kärjellä, hän ei kuitenkaan ole murto-osaakaan sen miehen arvosta, joka ymmärtänyt totuuden.
71. Niin kuin vasta lypsetty maito ei heti happane, paha teko ei välittömästi kanna hedelmää vaan seuraa tyhmää kuin tuhkan alla kytevä tuli.
72. Tyhmä hankkii henkistä tietoa omaksi turmiokseen. Se tuhoaa hänen järkensä ja särkee hänen onnensa.
73. Tyhmä on sellainen munkki, joka haluaa ansaitsematonta kunnioitusta ja valtaa munkkiluostarissa sekä palvontaa kansan keskuudessa.
74. ”Ajatelkoot sekä maallikot että munkit, että minä sen tein. Olkoot he minulle alamaisia kaikissa suurissa ja pienissä tehtävissä.” Tuollaisia ajatuksia on tyhmällä, ja hänen halunsa ja ylpeytensä kasvavat.
75. Yksi tie johtaa maailmallisiin ansioihin, toinen tie vie nirkkanaan. Tämän ymmärrettyään munkki, Buddhan oppilas, älköön kaivatko muiden kunnianosoituksia vaan irrottautukoon maailmallisuudesta ja yrittäköön tavoitella viisautta yksinäisyydessä.

## VI VIISAS

76. Jos tapaat viisaan miehen, joka kiinnittää huomiosi siihen, mitä on vältettävä, ja joka antaa sinulle nuhteita, seuraa sel-laista viisasta niin kuin seuraisit opastajaa salattujen aarteiden luo. Sille, joka seuraa viisasta, käy aina paremmin eikä koskaan huonosti.
77. Hän varoittakoon, opettakoon ja kehottakoon kanssaihmiisiä luopumaan pahasta! Hyvä rakastaa häntä, paha vihaa häntä.
78. Älköön sinulla olko pahantekijöitä eikä halpamaisia ihmisiä ystävinä. Ystävysty hyveellisten, jalojen ihmisten kanssa.
79. Se, joka imee itseensä paljon Buddhan oppia, elää onnellises-ti ja kirkkain mielin. Viisas riemuitsee aina ylhäisten opetta-masta opista.
80. Kastelukanavien tekijät säätelevät veden kulkua; nuolentekijät suoristavat nuolen; puusepät työstävät puuta; viisaat hallitsevat itseään.
81. Niin kuin kallio ei horju tuulessa, niin viisaisiin ei vaikuta moite eikä kiitos.
82. Kuunneltuaan oppia viisaat tulevat rauhallisiksi kuin syvä, kirkas ja tyyni järvi.
83. Hyvät ihmiset luopuvat kaikesta kiintymyksestä. Hyvät ih-miset eivät kaipa aistillisia nautintoja. Viisaat eivät koskaan näytä riemuitsevan tai masentuvan, kun he kohtaavat onnea tai murhetta.

84. Ei pidä kaivata poikaa, rikkautta tai valtaa, ei itsensä eikä muiden tähden. Ei pidä haluta menestystä epärehellisin keinoin. Sellainen ihminen on hyveellinen, viisas ja oikeamielinen.
85. Ihmisten joukossa on vain harvoja, jotka saavuttavat tuolla puolen olevan kaukaisen rannan. Muut vain kuljeskelevat edestakaisin tällä rannalla.
86. Ne, jotka seuraavat oppia, kun se on heille hyvin opetettu, pääsevät pois kuoleman vaikutuspiiristä. Sitä on kovin vaikea ylittää.
- 87.-88. Hylkäämällä pimeyden tien viisas kulkekoon valon tietä kodittomuuteen, ja hän iloitkoon vaikeasti saavutettavasta yksinäisyyden autuudesta. Jättäen kaikki aistinautinnot ja kiintymykset taakseen viisaan pitää puhdistaa mielensä epäpuhtauksista.
89. Ne, joiden mieli on kehittynyt täydelliseksi heräämiseen tarvittavien osatekijöiden suhteen, jotka iloitsevat kieltäytyksessään kiintymättä mihinkään, jotka ovat päässeet eroon häpeätahroista ja jotka ovat täynnä valoa, ovat saavuttaneet nirvanan autuuden tässä maailmassa.



## VII

### KUNNIOITETTAVA (ARHAT)

90. Ei mitään kärsimystä ole sillä, joka on lopettanut matkansa ja on vailla surua ja joka on vapautunut joka suhteessa ja hylännyt kaikki kahleet.
91. Tietoiset ihmiset ponnistelevat jatkuvasti, he eivät jää aloilleen. Niin kuin joutsenet lähtevät järvestään, he jättävät olinpaikkansa.
92. Niiden tietä, jotka eivät kerää rikkautta, jotka harkitsevat tarkoin, mitä syövät, ja joiden päämääränä on tyhjyys ja ehdoton vapaus, on vaikea havaita kuten lintujen lentorataa ilmassa.
93. Sen tietä, jonka häpeätahrat on hävitetty, joka ei ole kiintynyt syömiseen ja joka on käsittänyt tyhjyyden ja ehdottoman vapauden, on vaikea havaita kuten lintujen lentorataa ilmassa.
94. Jopa jumalatkin kadehtivat sitä, jonka aistit on alistettu niin kuin ajomiehen taltuttamat hevoset ja joka on luopunut ylpeydestä ja on vapaa häpeätahroista.
95. Sellainen ihminen, joka on rauhallinen ja järkähtämätön kuin maankamara ja järkähtämätön kuin pylväs, on kuin kirkasvetinen ja puhdas järvi. Hänen kaltaiselleen ei ole syntymisen ja kuoleamisen kiertokulkua.
96. Kun ihmisen mieli on rauhallinen ja puhe ja teot ovat rauhallisia, hän on saavuttanut vapauden oikean tiedon avulla.
97. Ihminen, joka ei ole herkkäuskoinen, mutta tuntee ei-luodun, ja joka on katkaissut kaikki siteet, poistanut kaikki mahdol-

lisuudet hyvään ja pahaan, jättänyt kaikki himot ja halut, on ihmisistä jaloin.

98. Kylässä tai metsässä, laaksossa tai kukkulalla, missä tahansa kunnioitettavia (arhateja) asuu, se paikka on ihastuttava.
99. Ihastuttavia ovat metsät, missä maailmalliset ihmiset eivät löydä iloa. Siellä vailla himoa olevat löytävät iloa, sillä he eivät etsi aistinautintoja.

**Jatkuu...**